

Kaupunkiympäristön ikäystävällisyys Tampereella: karttatarkastelu

Antti Rehunen, Anna Strandell ja Maija Tiitu
Työpaja, Tampere 11.9.2024

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Ikäystävällinen kaupunki –verkosto

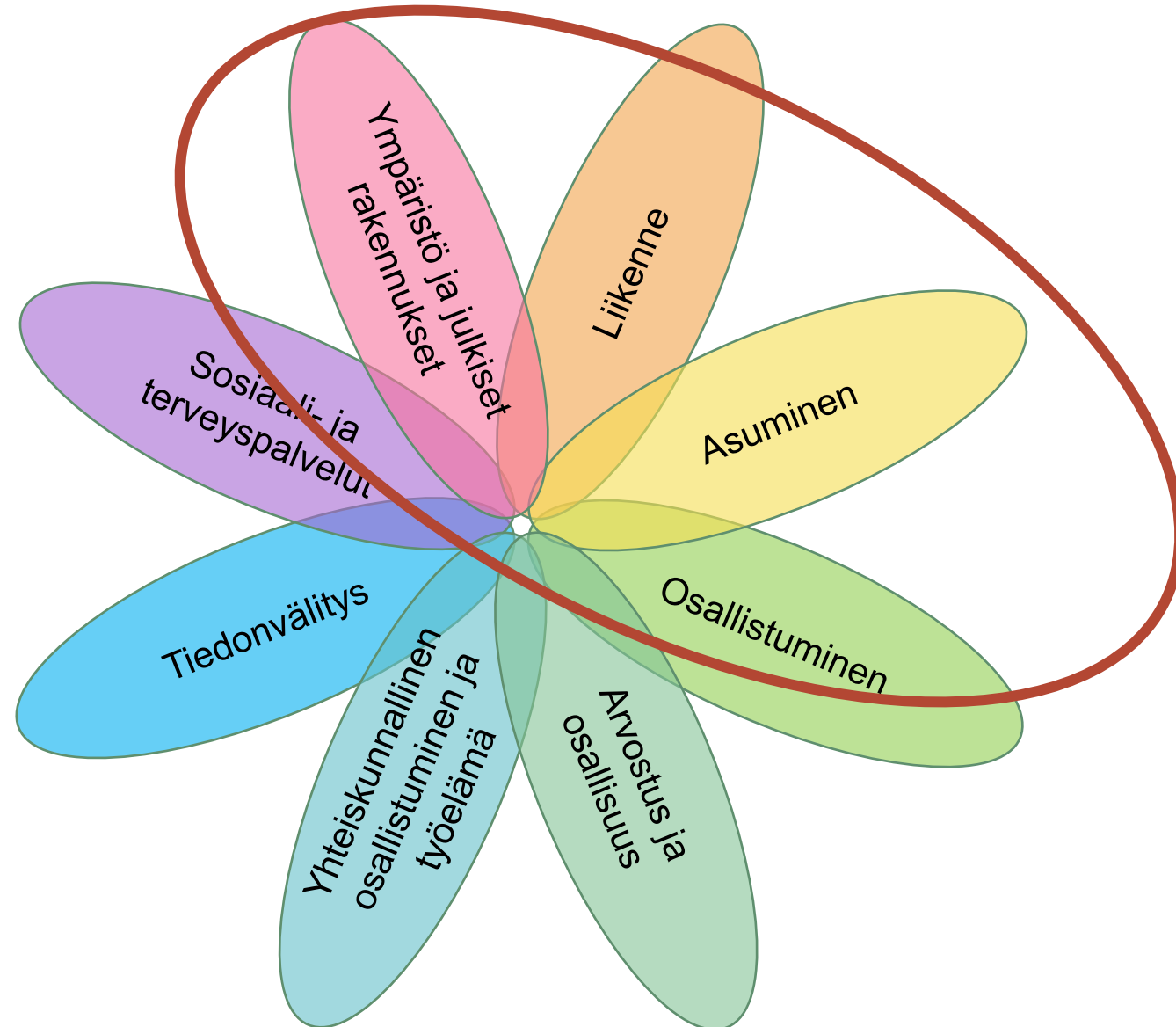
Maailman terveysjärjestö WHO (Age-friendly cities)

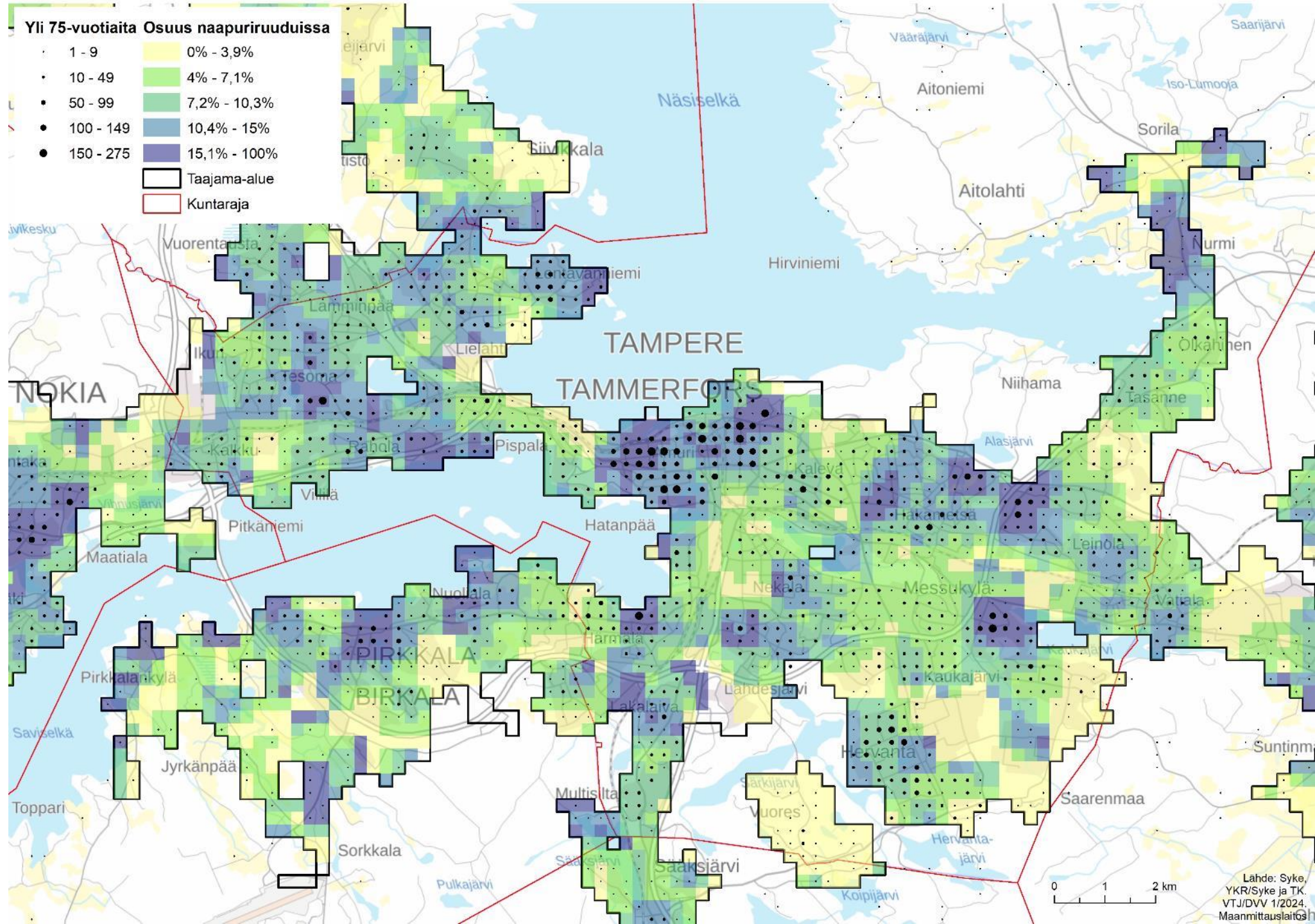
- Verkostoon kuuluvat kaupungit sitoutuvat ikäystävällisyyden edistämiseen
- WHO:n verkostoon kuuluu Suomesta seitsemän kaupunkia: Kalajoki, Kerava, Lahti, Tampere, Turku, Vaasa, Vantaa
- Tampere on liittynyt verkoston jäseneksi vuonna 2012
- Kaupunki laatii toimenpideohjelman ikäystävällisyyden toteuttamiseksi WHO:n periaatteiden mukaisesti
- Tampereella aiemmin laadittu TampereSenior –ohjelma ja Ikäystävällinen Tampere - Action Plan

Ikäystävällisen kaupungin 8 aihepiiriä

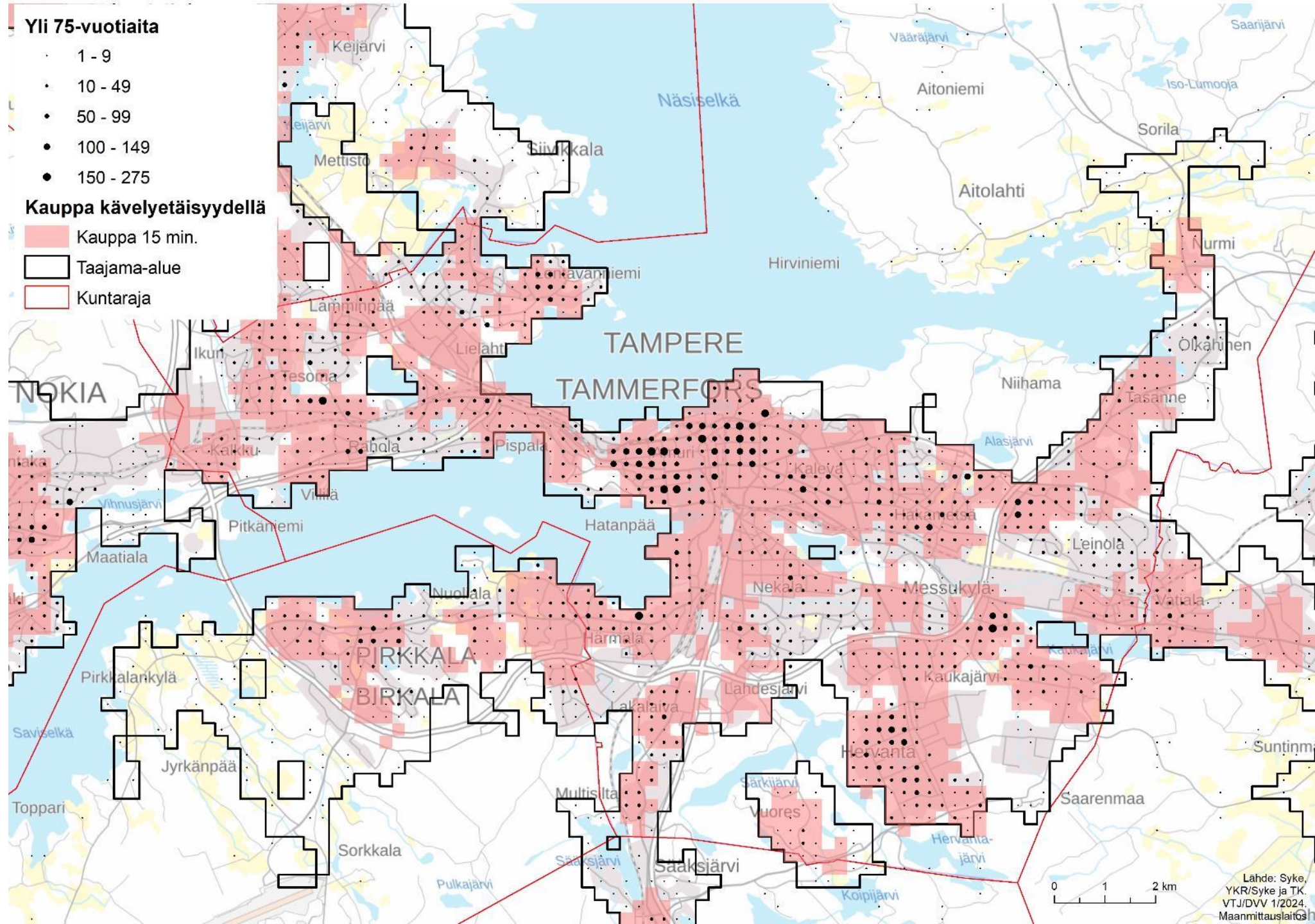
Maailman terveysjärjestö WHO (Age-friendly cities)

Missä ikäntyneet asuvat?

Kauppa lähellä

Yli 75-vuotiaita

- 1 - 9
- 10 - 49
- 50 - 99
- 100 - 149
- 150 - 275

Apteekki kävelytäisyydellä

- Apteekki 15 min.
- Taajama-alue
- ▭ Kuntaraja

Lähde: Syke, YKR/Syke ja TK, VTJ/DVV 1/2024, Maanmittauslaitos

Yli 75-vuotiaita

- 1 - 9
- 10 - 49
- 50 - 99
- 100 - 149
- 150 - 275

Kirjasto lähietäisyydellä

- Kirjasto 15 min
- Taajama-alue
- Kuntaraja

TAMPERE TAMMERFORS

PIRKKALA BIRKALA

Lähde: Syke, YKR/Syke ja TK, VTJ/DVV 1/2024, Maanmittauslaitos

Yli 75-vuotiaita

- 1 - 9
- 10 - 49
- 50 - 99
- 100 - 149
- 150 - 275

Terveysasema kävelyetäisyydellä

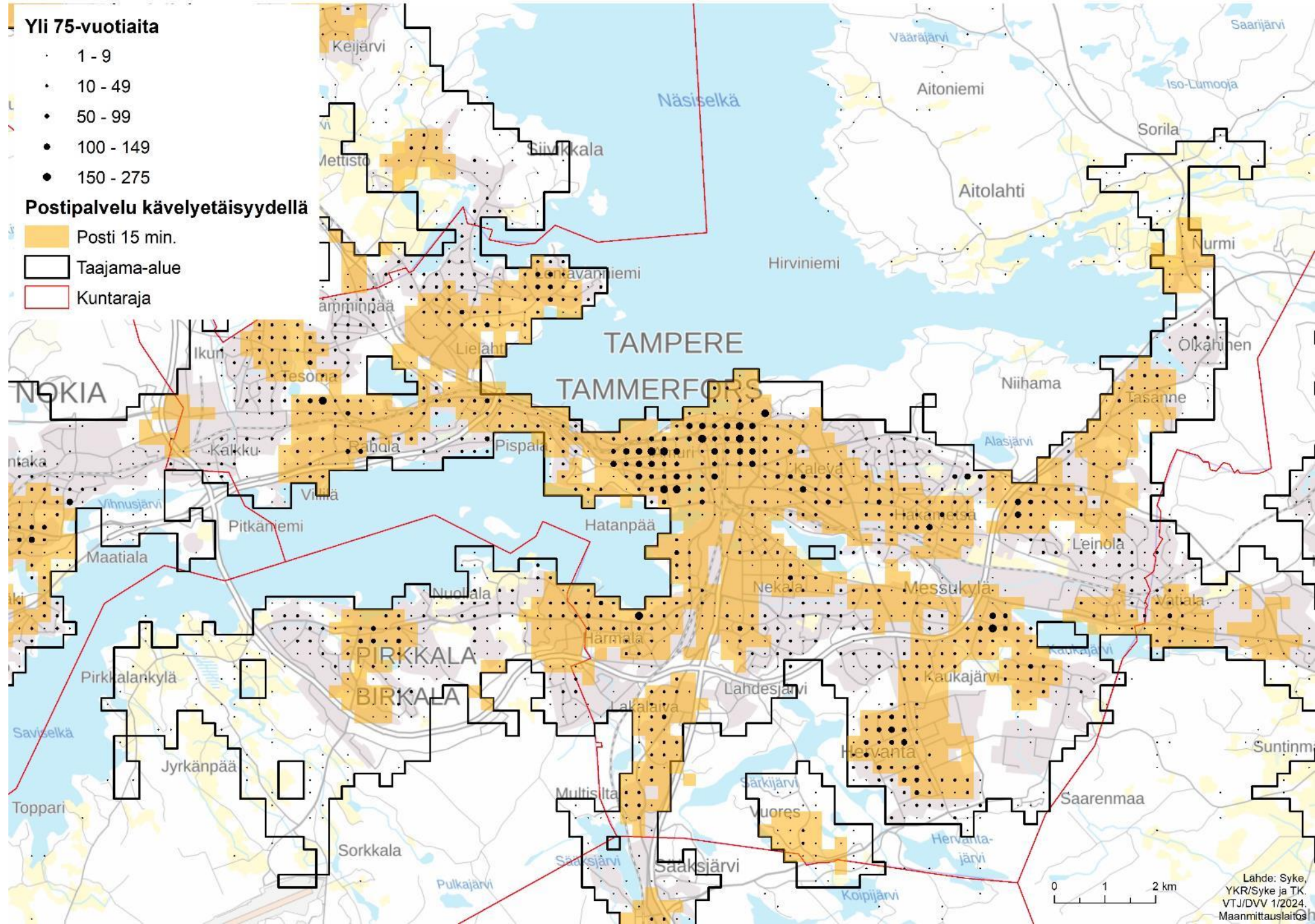
- Terveysasema 15 min.
- Taajama-alue
- Kuntaraja

TAMPERE TAMMERFORS

PIRKKALA BIRKALA

Lähde: Syke, YKR/Syke ja TK, VTJ/DVV 1/2024, Maanmittauslaitos

Postin palvelu lähellä

Liikunta- paikka lähellä

Yli 75-vuotiaita

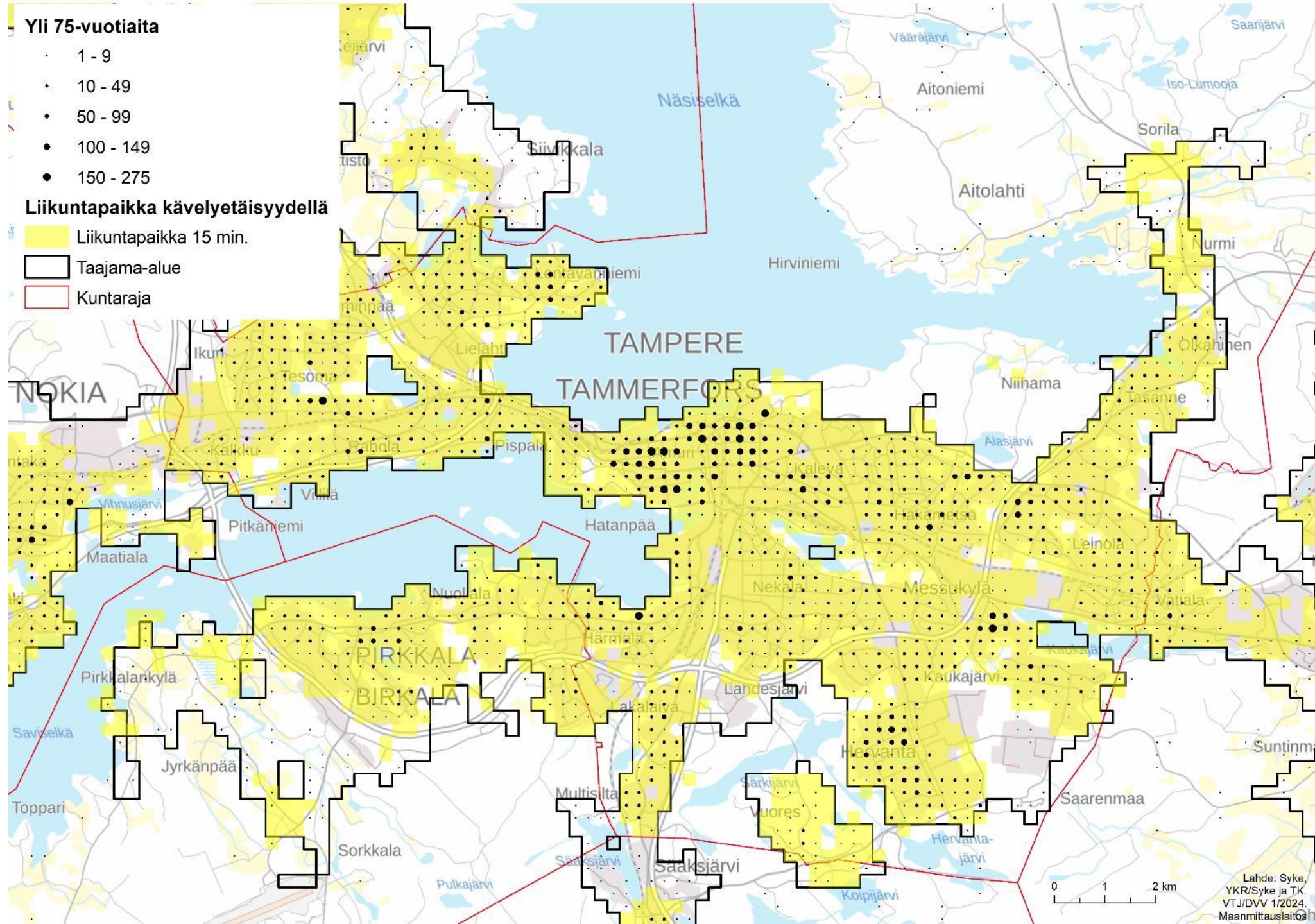
- 1 - 9
- 10 - 49
- 50 - 99
- 100 - 149
- 150 - 275

Liikuntapaikka kävelyetäisyydellä

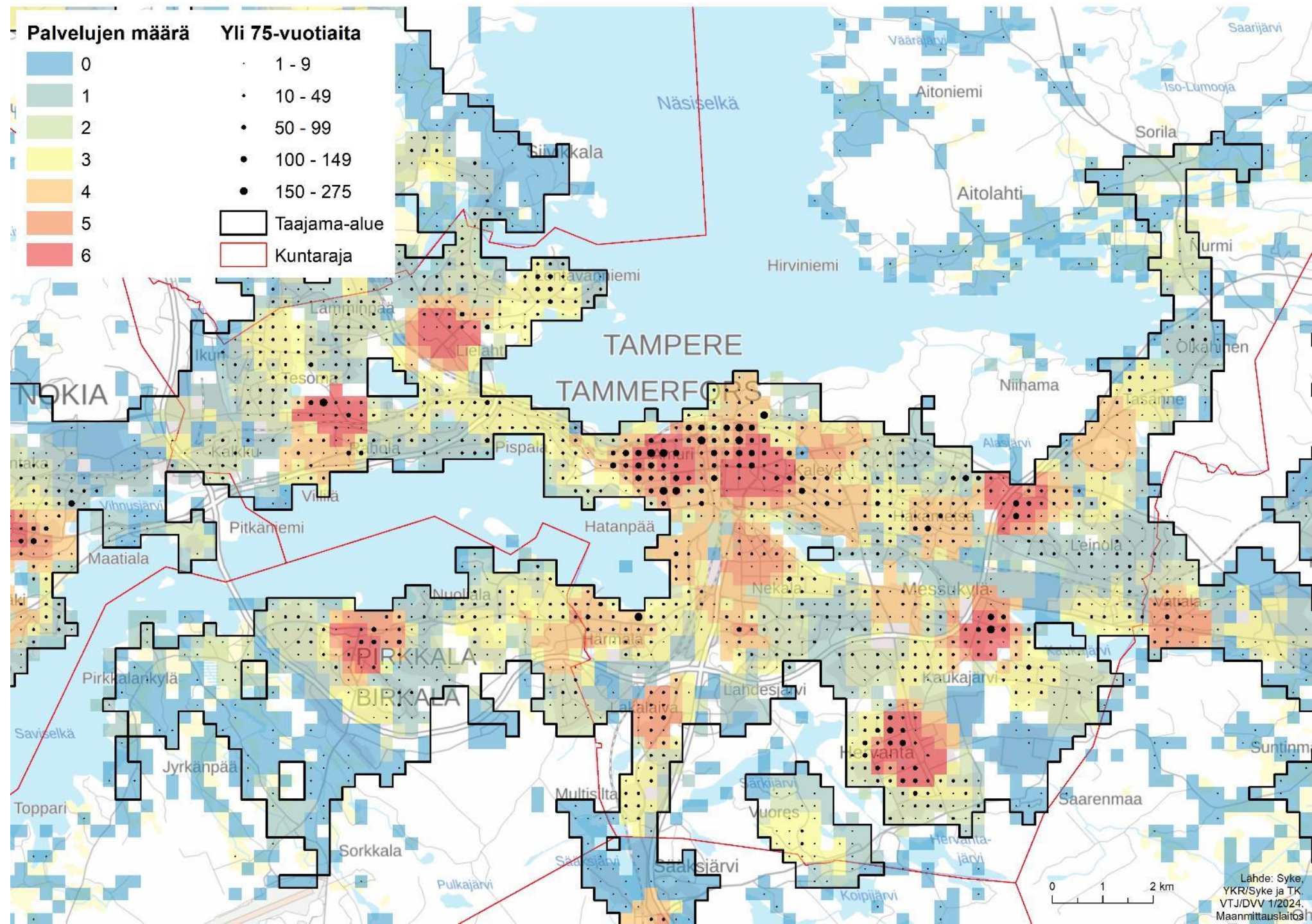
Liikuntapaikka 15 min.

Taajama-alue

Kuntaraja

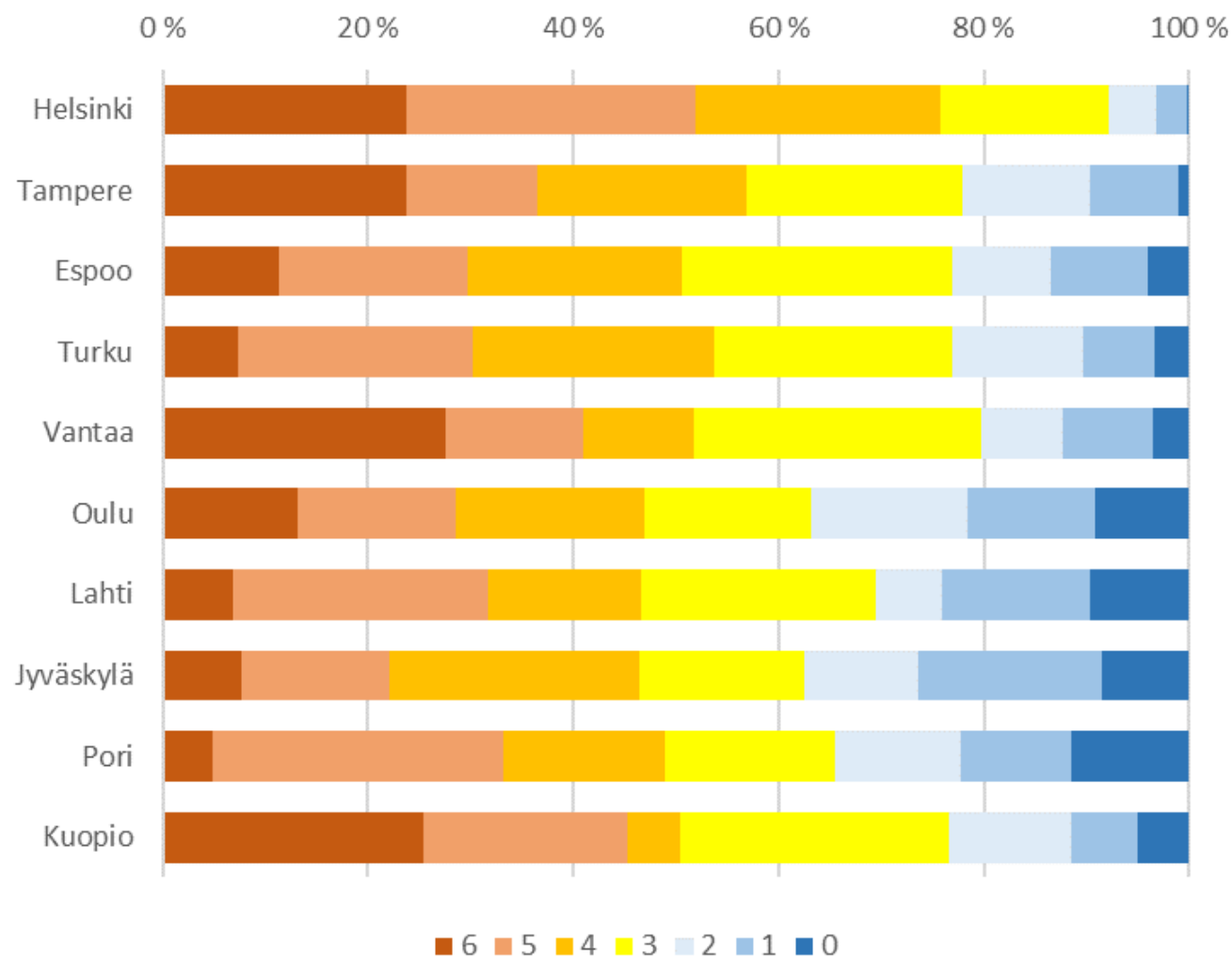

Palveluja lähellä yhteensä

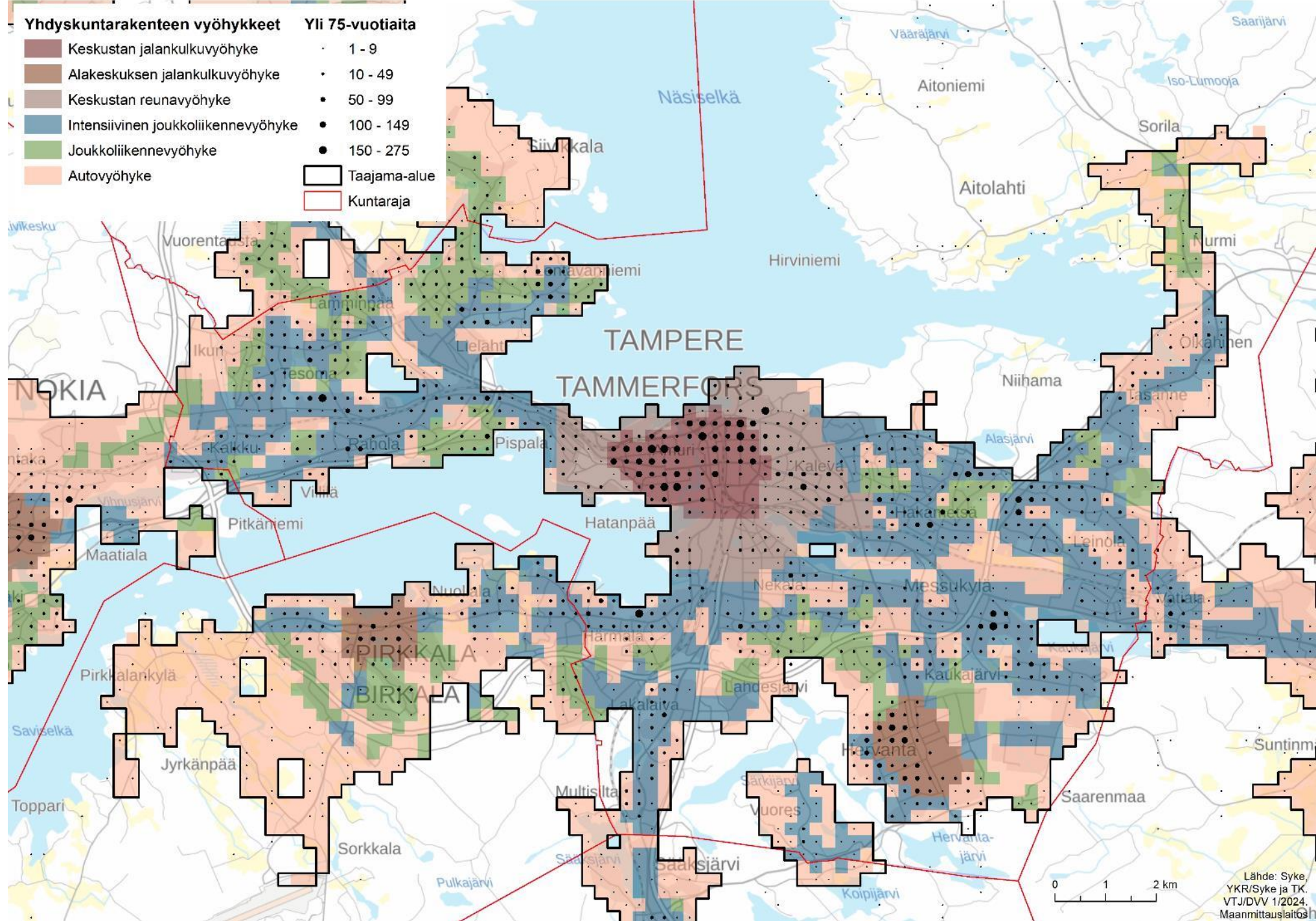

**Tampereella
lähipalvelujen
saavutettavuus on
melko hyvä
verrattuna muihin
suuriin
kaupunkeihin**

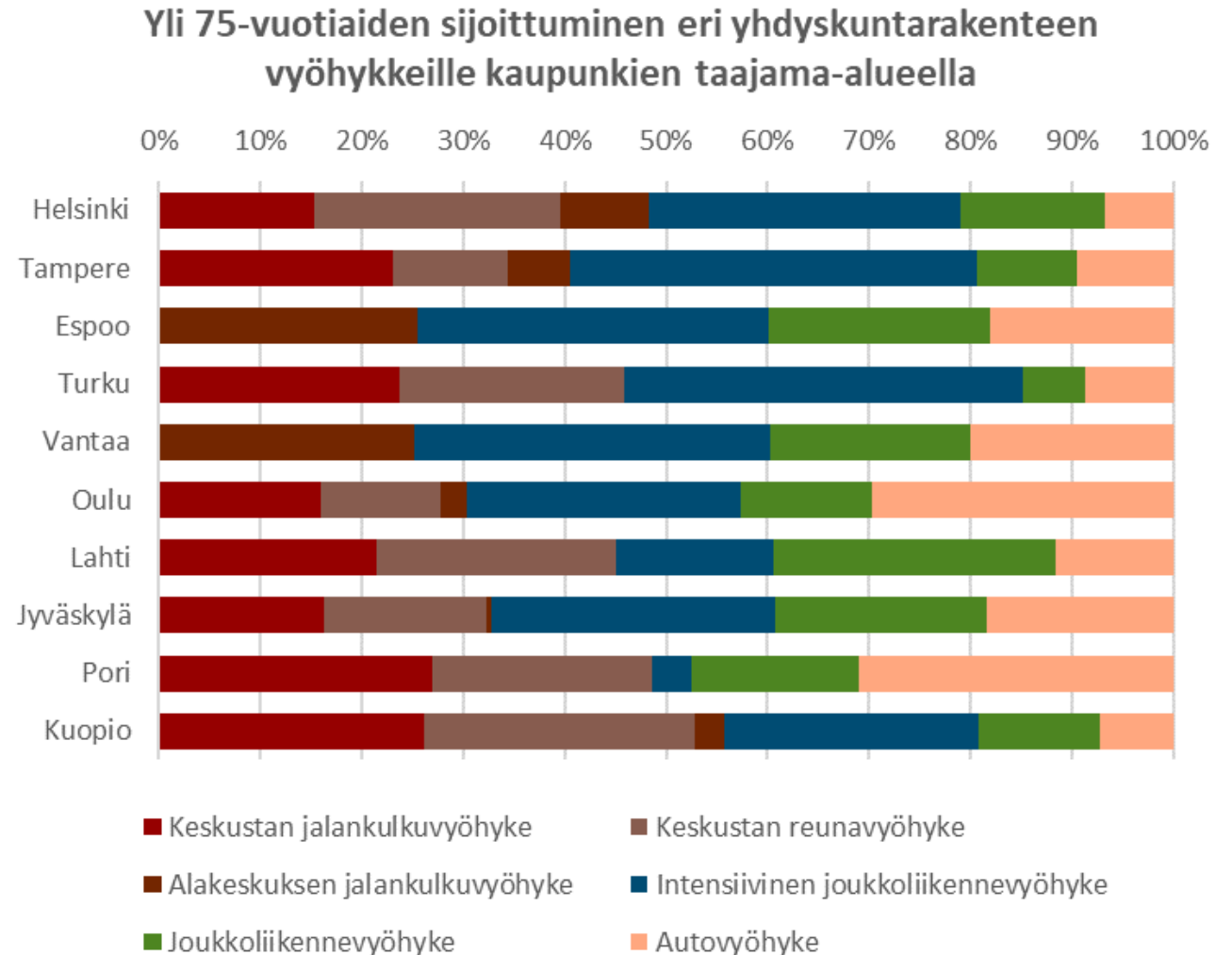
Yli 75-vuotiaiden asukkaiden jakaantuminen 15 min.
kävelyetäisyydellä sijaitsevien palvelujen määrän
mukaan kaupunkien taajama-alueella

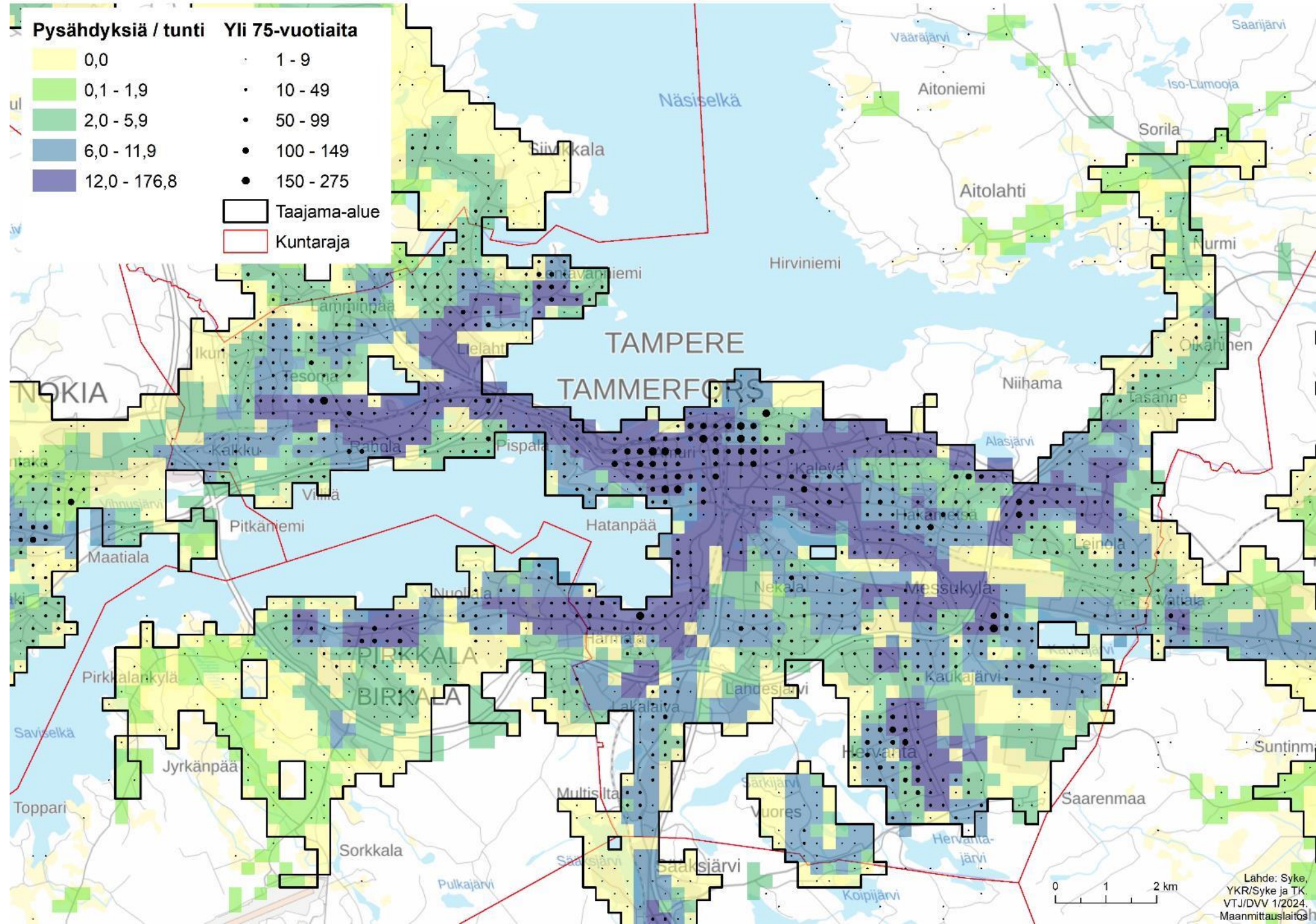
Jalankulku-, joukko- liikenne- ja auto- vyöhykkeet

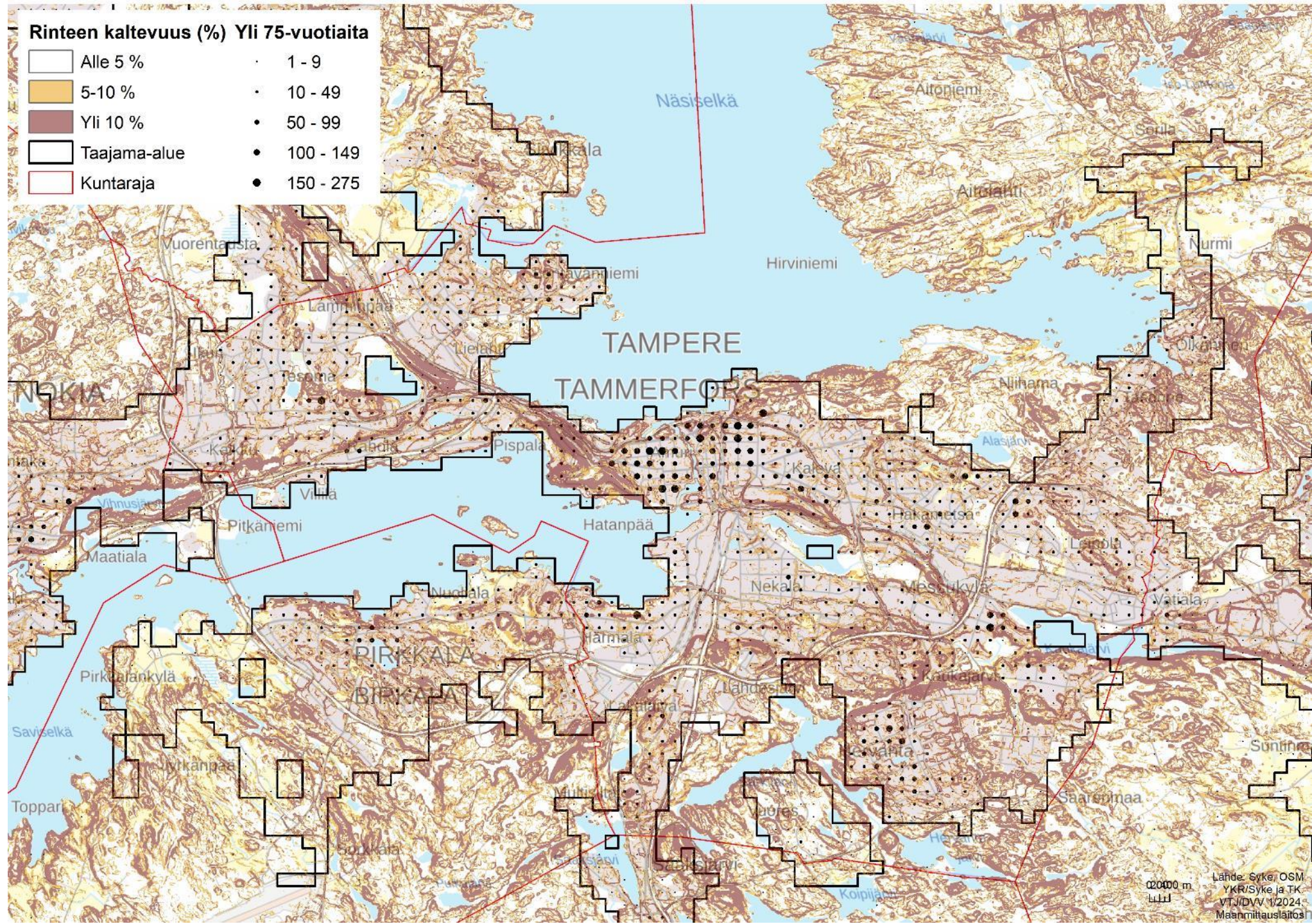
Tampereella 80 %
yli 75-vuotiaista
asuu hyvien
joukkoliikenneyhte-
yksien varrella ja
vain 10 %
autovyöhykkeellä

Joillakin alueilla joukko- liikenteen vuoroja on todella taajaan. Hyvin harva asuu alueella, joilla ei joukko- liikennettä lainkaan

Jyrkät rinteet aiheuttavat haasteita liikkumisessa

• Penkit

— Jalankulku- ja pyörätiet

□ Taajama-alue

□ Kuntaraja

Yli 75-vuotiaita

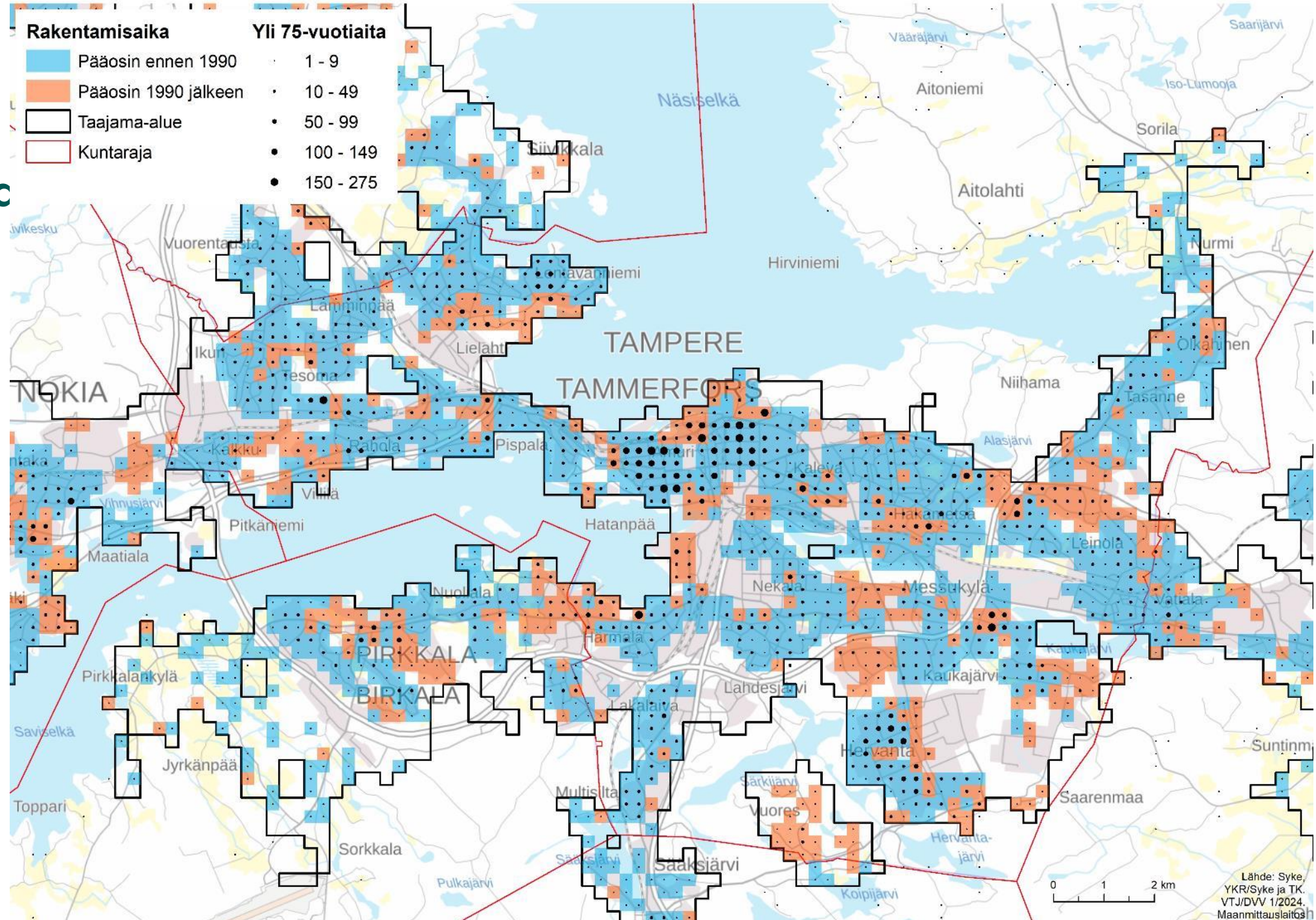
1 - 9
10 - 49
50 - 99
100 - 149
150 - 286

TAMPERE TAMMERFO

0 1 2 km

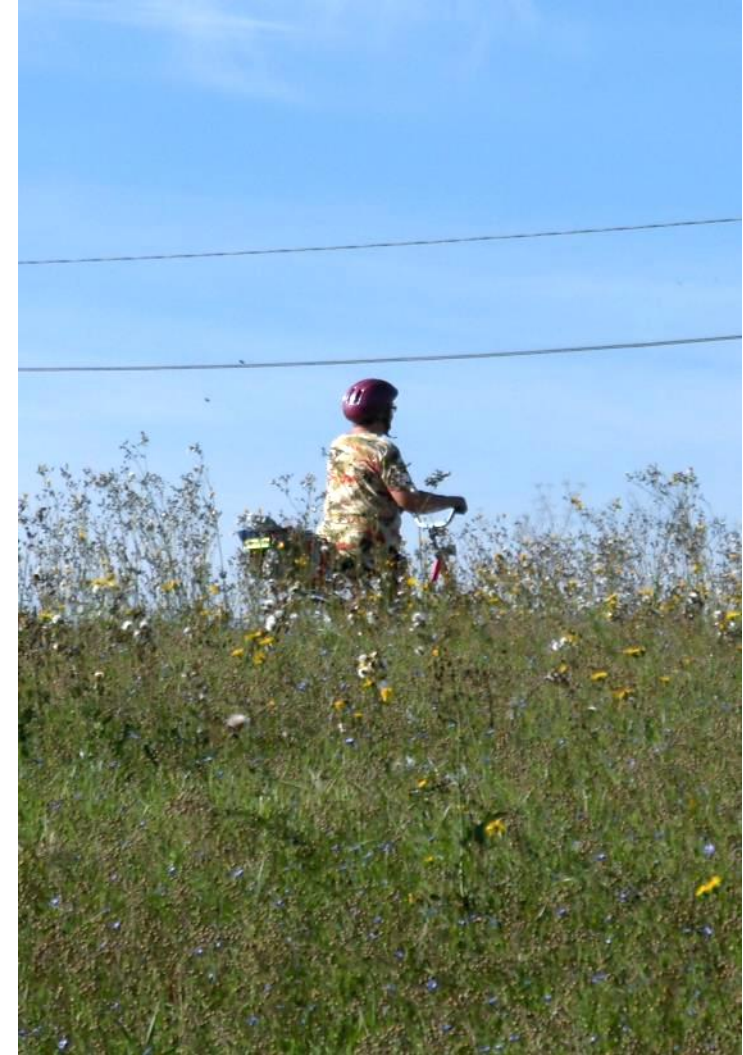
Lähde: Syke, OSM
YKR/Syke ja TK
VTJ/DVV 1/2024
Maanmittauslaitos

Ikääntyneet asuvat pääosin vanhemmassa asunto- kannassa

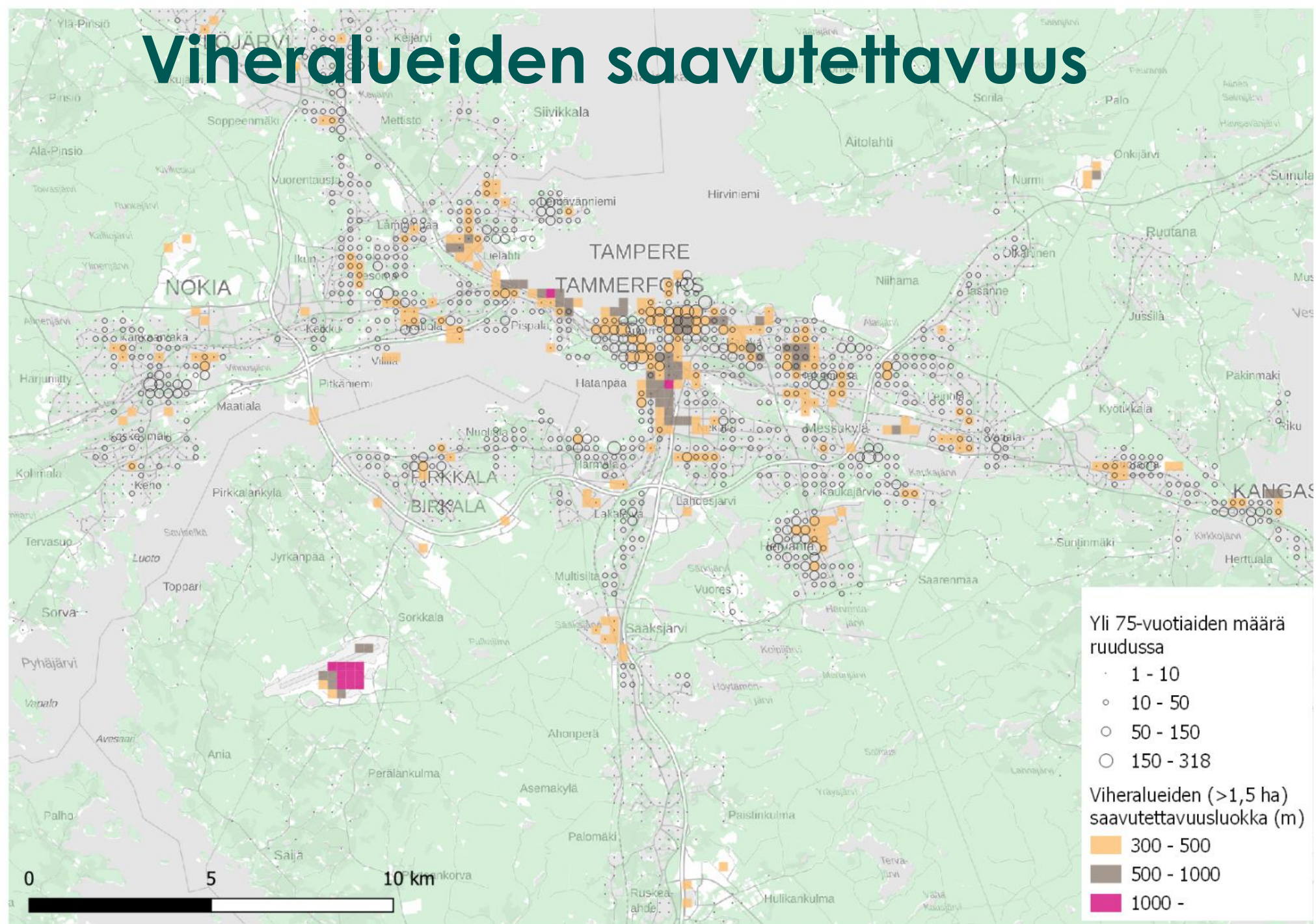

Viheralueet tärkeitä monesta näkökulmasta

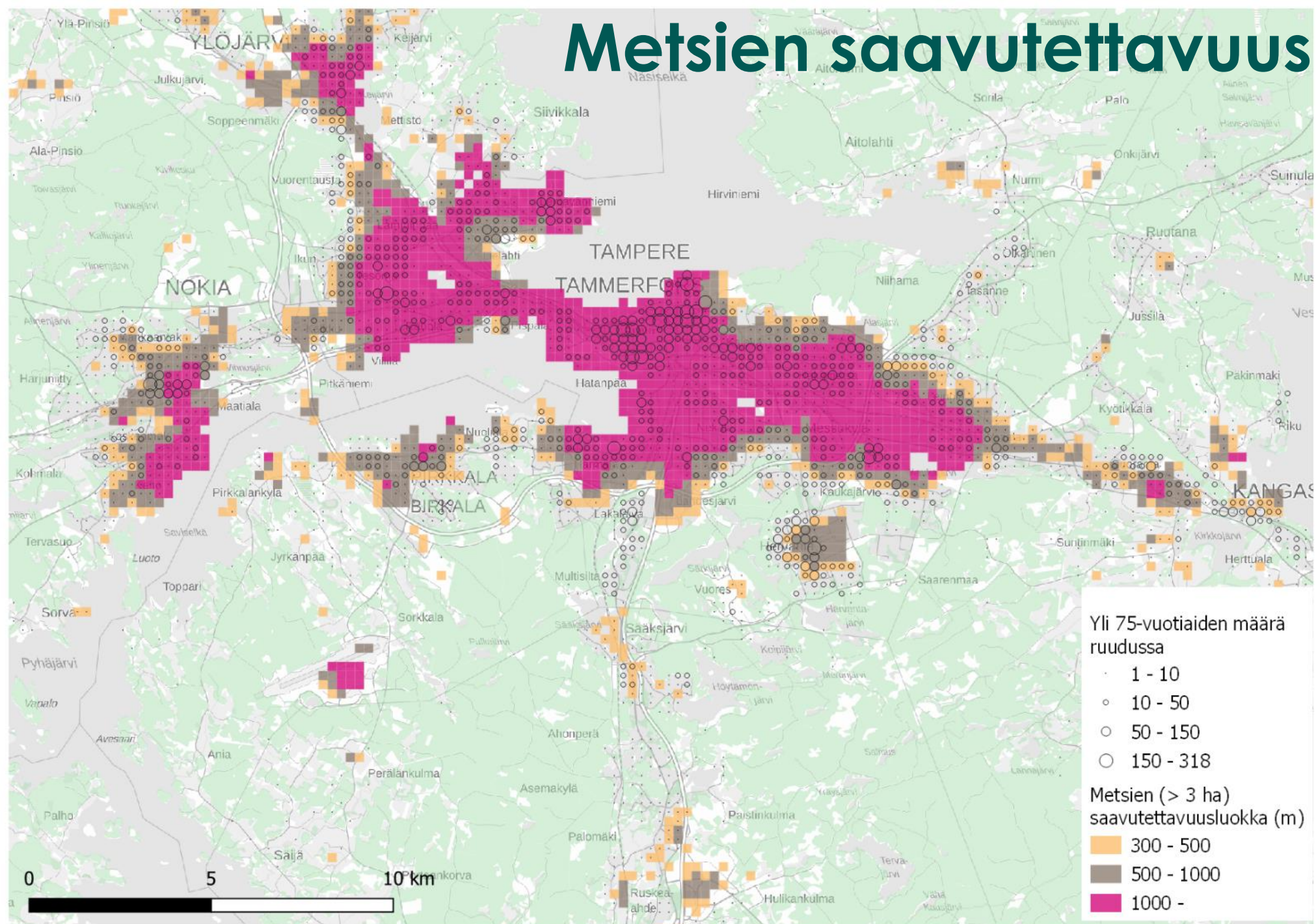
- Viheralueiden hyvä saavutettavuus asuinympäristössä auttaa saavuttamaan luonnon tarjoamia fyysisiä ja psyykkisiä terveyshyötyjä
- Saavutettavuuteen kiinnitettävä huomioita erityisesti niiden väestöryhmien osalta, joiden liikkumiskyky on rajallinen, kuten lapset ja ikääntyneet
- Kansainvälisesti ja kansallisesti yleisin käytössä oleva suositeltu enimmäisetäisyys viheralueelle on 300 m
- Millaisesta vihreästä on hyötyä?
 - Suuremmat ja metsäiset viheralueet tuottavat enemmän terveyshyötyjä, mutta jo yksittäiset katupuut kävelyreiteillä ovat tärkeitä: ne tarjoavat varjoa ja viihtyvyyttä sekä kannustavat fyysiseen aktiivisuuteen
 - Hyvin kunnossapidetyt reitit ja virkistyspalvelut voivat kasvattaa niiden käyttöä

Viheralueiden saavutettavuus

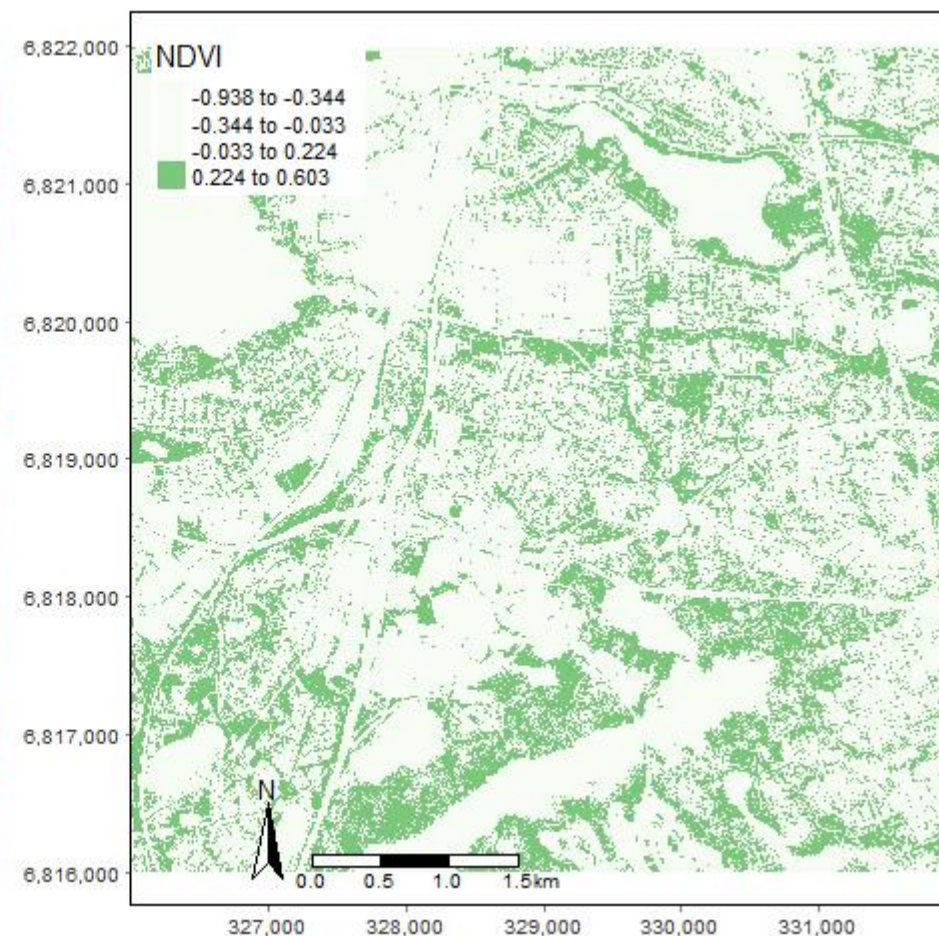
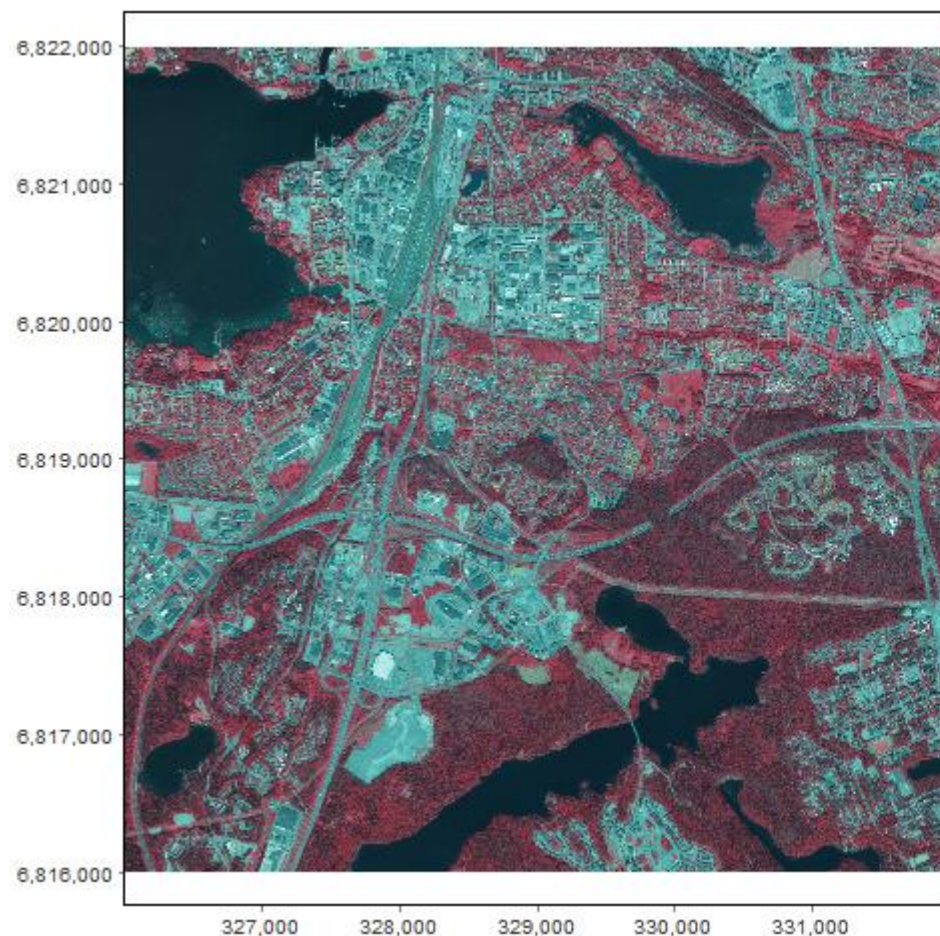

Metsien saavutettavuus

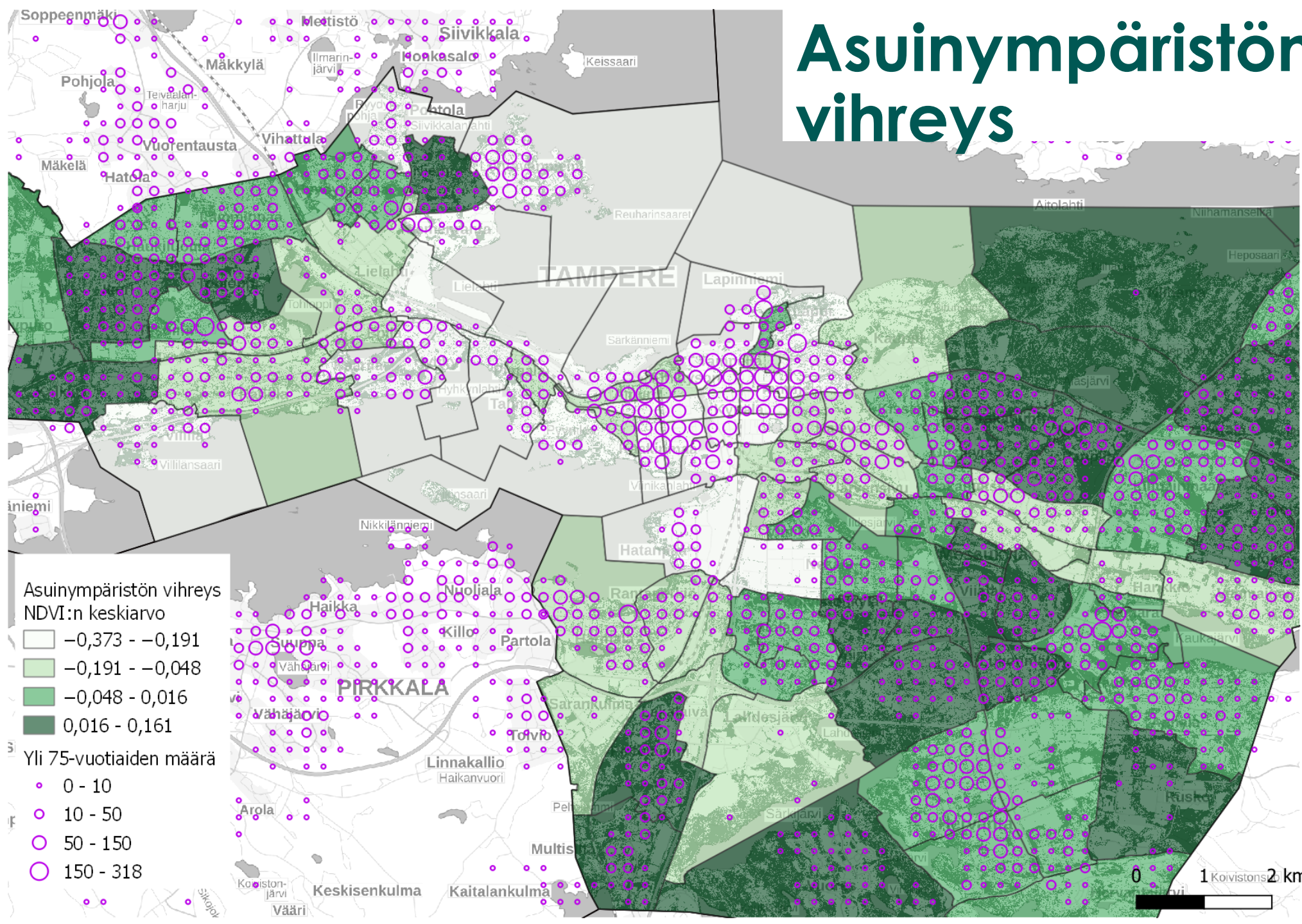
Asuinympäristön vihreys - NDVI

Normalized Difference Vegetation Index,
perustuu kasvillisuuden heijastusominaisuuksiin, voidaan laskea ortokuvien pohjalta

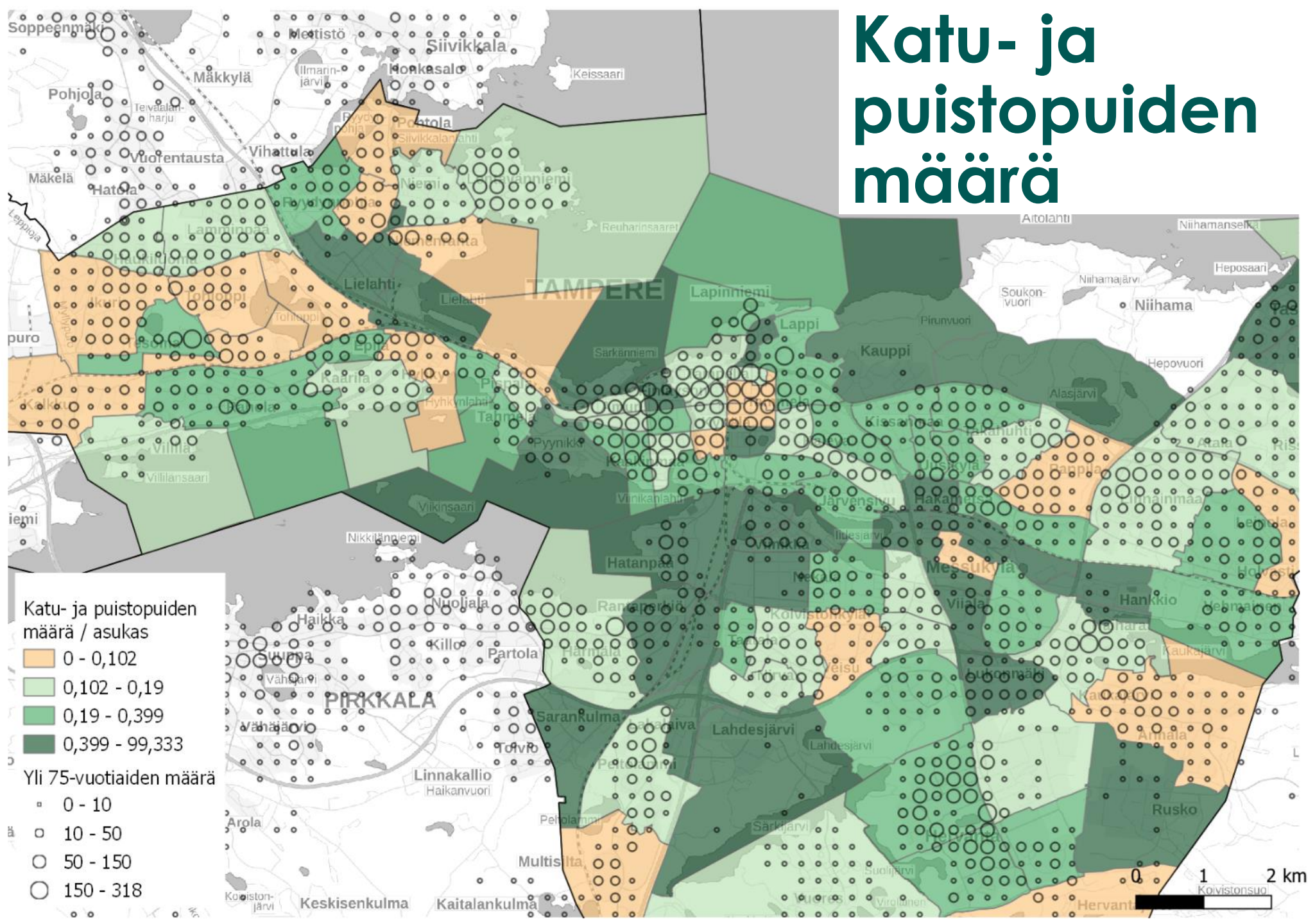

Teoreettinen maksimiarvo = 1
<0-arvot ovat rakennettua tai vettä

Asuin ympäristön vihreys

Katu- ja puistopuiden määrä

<https://www.syke.fi/fi/projektit/ikaystavallinen-ja-kestava-kaupunki-rakennetun-ympariston-ja-alueiden-kayton-nakokulmasta-ikkuna>

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute